

Standardy Ochrony Małoletnich

w II Liceum Ogólnokształcącym im. Generałowej Zamoyskiej i Heleny Modrzejewskiej w Poznaniu

wydane na podstawie:

ustawy z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – art 22b i następnę tj. Dz.U. 2023 poz. 1304)

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

§ 1. Celem Standardów przyjętych w II Liceum Ogólnokształcącym im. Generałowej Zamoyskiej i Heleny Modrzejewskiej w Poznaniu jest:

1. Uświadomienie wszystkim podmiotom, które uczestniczą w życiu II LO, jak istotne jest podejmowanie działań mających na celu ochronę małoletnich przed krzywdzeniem.
2. Określenie zakresów odpowiedzialności poszczególnych osób za bezpieczeństwo małoletnich będących społecznością uczniowską II LO.
3. Określenie działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych mających na celu zapewnienie małoletnim bezpieczeństwa.
4. Określenie, a następnie podjęcie odpowiednich działań w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich lub bezpośredniego zagrożenia ich bezpieczeństwa.

§2.1. Wszyscy pracownicy II LO kierują się jedną, główną zasadą – zawsze działają dla dobra małoletniego i z myślą o jego najlepszym interesie.

2. Wszystkie osoby wchodzące w skład personelu JSO traktują małoletnich z szacunkiem i zawsze biorą pod uwagę ich potrzeby. Wszyscy pracownicy, realizując te cele, działają zgodnie z prawem, wewnętrznymi przepisami II LO oraz zgodnie z własnymi umiejętnościami i kompetencjami.

§3. Ilekroć w Standardach Ochrony Małoletnich jest mowa o:

- 1) Standardach [SOM]– należy przez to rozumieć Standardy Ochrony Małoletnich przyjęte w II Liceum Ogólnokształcącym im. Generałowej Zamoyskiej i Heleny Modrzejewskiej w Poznaniu;
- 2) Jednostkę Systemu Oświaty [JSO]– należy przez to rozumieć II Liceum Ogólnokształcącym im. Generałowej Zamoyskiej i Heleny Modrzejewskiej w Poznaniu
- 3) Pracodawcy – należy przez to rozumieć II Liceum Ogólnokształcącym im. Generałowej Zamoyskiej i Heleny Modrzejewskiej w Poznaniu;
- 4) Małoletni – należy przez to rozumieć każdą osobę, która nie ukończyła 18 roku życia
- 5) Personel administracyjny/Grono Pedagogiczne – wszystkie osoby fizyczne, pełnoletnie, które podejmują działania na rzecz małoletnich pozostających pod opieką
- 6) Dyrektor – należy przez to rozumieć kierownika JSO lub osobę go zastępującą; sprawującą nadzór nad realizacją Standardów;
- 6) Rodzic - należy przez to rozumieć rodziców, a także prawnych opiekunów małoletniego lub osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad małoletnim;

7) Psycholog/pedagog szkolny – osoba wyznaczona do przyjmowania zgłoszeń w sprawach objętych Standardami bezpośrednio od małoletnich, personelu i innych osób oraz nadawanie sprawom dalszego biegu;

9) Dane osobowe małoletniego – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego;

10) Krzywdzenie małoletnich – każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny małoletniego (definicja WHO). Krzywdzenie małoletnich to też beczynność społeczeństwa lub instytucji, a także rezultat takiej beczynności, który ogranicza równe prawa małoletnich i zakłóca ich optymalny rozwój.

Można wyróżnić następujące wymiary zjawiska krzywdzenia małoletniego:

- a) przemoc psychiczna - przymus, groźby, obrażanie, wyzywanie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, krzyczenie, wyśmiewanie, lekceważenie, karanie ciszą/milczeniem, izolacja itd., o przemoc fizyczna - szarpanie, kopanie, popychanie, policzkowanie, przypalanie papierosem, bicie ręką przy użyciu przedmiotów, klaps, stosowanie nadmiernej siły przy przytrzymywaniu małoletniego itd.,
- b) przemoc seksualna - gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych, przekraczanie granic fizyczności małoletniego, dotyk bez zgody itd.,
- c) przemoc ekonomiczna - unikanie płacenia alimentów, zakazywanie członkowi rodziny pracy lub edukacji w celu zdobycia zatrudnienia, przywłaszczanie do swoich celów wspólnych środków na utrzymanie rodziny itd.,
- d) zaniedbanie - głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z małoletnim do lekarza (gdy tego wymaga), brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób małoletni spędza wolny czas, jaki ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby,
- e) alienacja rodzicielska - ograniczenie kontaktu i izolowanie małoletniego od drugiego Rodzica, odcinanie drugiego rodzica od informacji dotyczących małoletniego, wymazywanie drugiego Rodzica z życia małoletniego, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawianie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie małoletniemu swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica;
- f) cyberprzemoc - przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli;
- g) przemoc domowa - jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
  - narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
  - naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, o
  - powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
  - ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych, lub możliwości podjęcia pracy, lub uzyskania samodzielności finansowej,

- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Rozdział 2. Procedury interwencji oraz osoby odpowiedzialne – zasady ogólne

Zatajenie posiadanych informacji o krzywdzeniu małoletniego lub podejrzeniu krzywdzenia małoletniego jest uznawane za formę krzywdzenia ze strony osoby zatajającej. Za zatajenie uznaje się również brak reakcji na zgłoszenie podjęte bezpośrednio od osoby małoletniej.

§4. Zasady postępowania

1. Każdy nauczyciel przy wsparciu personelu Szkoły podejmuje niezwłoczne działania mające na celu doraźne zabezpieczenie dobra i bezpieczeństwa małoletniego i innych małoletnich w toku bieżącej pracy opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej.
2. Każdy pracownik Szkoły zna i stosuje zalecane zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich (zał. 1)
3. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego interweniuujemy uwzględniając status osoby sprawczej (w tym: personel, nauczyciel, rodzice, inne osoby dorosłe, inny małoletni) oraz charakter krzywdzenia (jego powtarzalność, czas trwania oraz ciężar skutków).
4. W II LO Osobą, której małoletni mogą zgłaszać naruszenie dóbr własnych (krzywdy) oraz, która zbiera informacje o incydentach naruszenia dobra małoletnich, czynnikach ryzyka i symptomach krzywdzenia są:
  - a) Psycholog/pedagog szkolny,
  - b) Wychowawca,
  - c) Nauczyciel,
  - d) Pracownik administracyjny.

§5. Postępowanie podstawowe w przypadku podejrzenia krzywdzenia

1. Małoletni zgłaszający podejrzenie krzywdzenia innego małoletniego lub swoje jest obejmowany ochroną.
2. Osoba inna niż psycholog/pedagog szkolny, której małoletni zgłosił krzywdzenie i zostało ono sformułowane, tworzy notatkę służbową i przekazuje informację Psychologowi/Pedagogowi Szkolnemu i/lub dyrekcji.
3. Notatka służbowa zawiera wszystkie informacje uzyskane od małoletniego wraz z kontekstem ich uzyskania oraz dodatkowymi wyjaśnieniami.

§6. Plan pomocy małoletniemu

1. Po wstępnym wyjaśnieniu podejrzenia krzywdzenia psycholog szkolny informuje rodziców o podejrzeniu krzywdzenia, co stanowi pierwszy krok w tworzeniu planu pomocy małoletniemu.
2. Psycholog tworząc plan pomocy współpracuje z osobami zaufania i innymi pracownikami Szkoły.
3. Plan pomocy małoletniemu obejmuje:

- a) działania szkoły mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa małoletniemu, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia jako pierwszy krok planu (pierwszą pomoc, pomoc przedmedyczną, pomoc medyczną adekwatnie do możliwości szkoły, pomoc psychologiczno-pedagogiczną, zabezpieczenie ciągłości opieki, odmowę wydania małoletniego osobie nietrzeźwej itp.),
  - b) rozpoznanie potrzeb małoletniego w związku z zaistniałą sytuacją,
  - c) formy wsparcia oferowane małoletniemu przez szkołę wraz z osobami mającymi je realizować,
  - d) propozycje skierowania małoletniego do specjalistycznej pomocy, w tym zewnętrznej.
4. Psycholog/pedagog szkolny wraz pracownikami współpracującymi monitoruje realizację planu, informują dyrektora i rodziców.

§7. Zespół interwencyjny

1. W przypadkach bardziej skomplikowanych, dotyczących krzywdzenia małoletniego, dyrektor powołuje zespół interwencyjny, którzy sporządza Plan Pomocy małoletniemu opisany w paragrafie wyżej.
2. Jeśli rodzice zgłosili krzywdzenie, zespół wzywa ich na spotkanie wyjaśniające.
3. Zespół może zaproponować zdiagnozowanie sytuacji zewnętrznej, bezstronnej instytucji.

§8. Brak potwierdzenia podejrzenia

1. Jeśli podejrzenie zostało wykluczone, rodzice są informowani o zaistniałej sytuacji na piśmie.

§9. Obowiązek natychmiastowego działania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dotkliwego w skutkach

1. Jeśli małoletni jest zagrożony krzywdzeniem dotkliwym w skutkach, w szczególności przemocą z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystaniem seksualnym lub zagrożone jest jego życie, niezwłocznie powinno się wezwać odpowiednie służby (np. policję, pogotowie ratunkowe).
2. Pracownik, który pierwszy zauważył zagrożenie, niezwłocznie, w tym z pomocą innych osób z personelu, dokonuje poinformowania rodziców małoletniego oraz służb i wypełnia Kartę Interwencji.
3. Jeśli po wstępnym wyjaśnieniu podejrzewa się popełnienie przestępstwa (również o innym charakterze niż wymienione w ust. 1), dyrektor składa zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa do policji lub prokuratury oraz wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty”.
4. Dokładne informacje wraz z uzasadnieniem wezwania służb oraz zaangażowania instytucji są rejestrowane w karcie interwencji.

5. Dalsze postępowanie należy do kompetentnych instytucji państwowych.

§10. Dokumentacja i tajemnica

1. W trakcie i po interwencji psycholog/pedagog szkolny lub Zespół Interwencyjny uzupełnia Kartę Interwencji, którą załącza się do akt osobowych małoletniego.
2. Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział 3. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez pracownika szkoły lub inną osobę dorosłą

§11. Podejrzenie krzywdzenia przez osobę z personelu Szkoły

1. Jeśli pracownik szkoły podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony przez osobę z personelu Szkoły (w tym na podstawie zgłoszenia rodziców lub małoletniego) przekazuje psychologowi/pedagogowi szkolnemu w formie notatki służbowej.
2. Jeśli zgłoszenie podejrzenia dotyczy psychologa/pedagoga szkolnego, przekazanie informacji, o której mowa pkt. 1., kieruje bezpośrednio do dyrektora.
3. Jeśli zgłoszenie podejrzenia dotyczy dyrektora przekazanie informacji, o której mowa w pkt. 1. odbywa się w trybie rozpatrywania skarg i wniosków do właściwego organu.
4. Wyjaśnienia w sprawie zgłoszonej prowadzi psycholog/pedagog szkolny przy wsparciu, za wiedzą i zgodą dyrektora lub dyrektor osobiście za wyłączeniem sytuacji opisanej w pkt. 3., gdy jest ono prowadzone przez właściwy organ.

§12. Działania w przypadku krzywdzenia przez osobę z personelu

1. Jeżeli osoba z personelu jest podejrzewana o krzywdzenie małoletniego lub małoletnich, dyrektor podejmuje samodzielnie lub przy wsparciu, adekwatne do sytuacji kroki:
  - a) Odsuwa osobę z personelu od wykonywania czynności z małoletnim do czasu wyjaśnienia sprawy.
  - b) Podejmuje czynności wyjaśniające, w tym rozmawia z małoletnim i z innymi, starając się zrozumieć sytuację.
  - c) Przeprowadza dyscyplinującą rozmowę z osobą z personelu, przedstawiając możliwe konsekwencje łamania Standardów Ochrony Małoletnich.

- d) Dyrektor ocenia czy konieczne jest i jeśli uzna, że jest konieczne wówczas postępuje zgodnie z przepisami w zakresie:
    - podjęcia działań dyscyplinarnych wobec pracownika wynikających np. z Karty Nauczyciela lub Kodeksu Pracy,
    - Zgłoszenia do policji lub prokuratury, jeśli podejrzenie nosi znamiona uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa.
  - e) Dalsze postępowanie zależy od kompetentnych służb
2. Psycholog/pedagog szkolny podejmuje adekwatne do sytuacji kroki:
- a) Rozmawia z małoletnim i innymi osobami mającymi wiedzę na temat podejrzenia krzywdzenia małoletniego;
  - b) Tworzy Plan Pomocy samodzielnie lub wspólnie z innymi pracownikami;
  - c) Rozmawia z rodzicami przedstawiając plan pomocy małoletniemu;
  - d) Współpracuje z rodzicami i innymi nauczycielami w realizacji planu.

§13. Działania w przypadku krzywdzenia przez osobę dorosłą nie będącą personelem ani rodzicem

- 1. Dyrektor ocenia czy zasadne jest sformułowanie podejrzenia popełnienia przestępstwa i gdy ma to miejsce zgłasza je do policji lub prokuratury.
- 2. Psycholog/pedagog szkolny podejmuje adekwatne do sytuacji kroki:
  - a) Rozmawia z małoletnim i innymi osobami mającymi wiedzę na temat podejrzenia krzywdzenia małoletniego;
  - b) Tworzy Plan Pomocy samodzielnie lub wspólnie z innymi pracownikami;
  - c) Rozmawia z rodzicami przedstawiając plan pomocy małoletniemu;
  - d) Współpracuje z rodzicami i innymi nauczycielami w realizacji planu.

Rozdział 4. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub osobę najbliższą

§14. Podejrzenie krzywdzenia przez Rodziców

- 1. Jeśli pracownik JSO podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony przez rodziców, tworzy Notatkę Służbową, którą przekazuje dyrektorowi za pośrednictwem Psychologa.
- 2. Jeśli zgłoszenie krzywdzenia pochodzi od małoletniego, pracownik JSO wysłuchuje go, zapisując notatkę służbową i informując o tym Psychologa.

§15. Działania w przypadku krzywdzenia ze strony najbliższych

1. Jeśli rodzice są podejrzani o krzywdzenie małoletniego, prowadzi się z nimi czynności profilaktyczne opisane w § 6.

Po wyczerpaniu czynności opisanych w § 6 lub w sytuacji, gdy o krzywdzenie jest podejrzewana inna niż rodzic osoba spokrewniona lub najbliższa, tj. po sformułowaniu podejrzenia krzywdzenia, dyrektor samodzielnie lub wspólnie z Psychologiem lub z zespołem interwencyjnym podejmuje następujące i adekwatne do sytuacji działania:

- a) Niezwłocznie zabezpiecza dobro małoletniego w ramach posiadanych środków i możliwości wykonywania czynności z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
  - b) Podejmuje czynności wyjaśniające, w tym co najmniej rozmawia z małoletnim i innym członkiem rodziny niepodejrzewanym o krzywdzenie małoletniego okazując rozmówcom szacunek i starając się zrozumieć sytuację.
  - c) Następnie dyrektor po konsultacji z pracownikami zaangażowanymi w sprawę, ocenia konieczność dalszych działań i postępuje samodzielnie lub z pomocą Psychologa, zgodnie z przepisami prawa, stosując co najmniej jedno z poniżej wskazanych procedur postępowania:
    - Przeprowadza dyscyplinującą rozmowę z rodzicami, przedstawiając możliwe konsekwencje łamania Standardów, odnotowuje współpracę rodziców podczas rozmowy oraz w podejmowaniu działań naprawczych;
    - Zgłasza zaniedbanie lub przemoc ze strony rodziców, zgłoszenie kieruje się do lokalnego ośrodka pomocy społecznej z adnotacją o potrzebie pomocy rodzinie lub poprzez wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”;
    - Zgłasza wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny, szczególnie w sytuacji zagrożenia dobra małoletniego w postaci zdrowia i/lub życia.
    - Zgłasza podejrzenie popełnienia przestępstwa do prokuratury lub na policje, szczególnie dopilnowując tego obowiązku w przypadku przestępstw ściganych z urzędu.
3. Dalsze postępowanie zależy od kompetentnych instytucji i służb.

§ 16. Diagnoza Sytuacji i Plan Pomocy Małoletniemu

1. Psycholog/pedagog szkolny podejmuje adekwatne do sytuacji kroki, w tym:
  - a) Rozmawia z małoletnim i innymi osobami mającymi wiedzę na temat krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego.
  - b) Tworzy Plan Pomocy Małoletniemu samodzielnie lub wspólnie z innymi pracownikami.
  - c) Informuje rodziców oraz opiekunów małoletniego nie będących sprawcami krzywdzenia o działaniach podejmowanych.
  - d) Współpracuje z opiekunami i innymi nauczycielami w realizacji planu.
2. W przypadku przemocy fizycznej lub psychicznej, gdy rodzice nie współpracują, dyrektor składa wniosek do sądu rodzinnego.
3. Psycholog/pedagog szkolny informuje dyrektora o swoich działaniach, monitorując sytuację małoletniego i organizując wsparcie.

Rozdział 5. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez rówieśników

§ 17. Krzywdzenie małoletniego przez innych małoletnich w placówce

1. Jeśli pracownik podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony przez innych małoletnich na terenie JSO, przygotowuje NOTATKĘ SŁUŻBOWĄ i przekazuje informację wychowawcy.
2. Jeśli zgłoszenie pochodzi od małoletniego, pracownik JSO wysłuchuje go bez obecności innych osób małoletnich, sporządza notatkę służbową i powiadamia wychowawcę.
3. Wychowawca informuje Psychologa, a następnie w obecności Psychologa przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z osobą poszkodowaną i uczniami podejrzanymi.
4. Psycholog wraz z wychowawcą opracowują PLAN POMOCY MAŁOLETNIEMU, oddzielnie dla sprawcy/ów i dla poszkodowanego.
5. Wychowawca monitoruje sytuację małoletniego we współpracy z Psychologiem i rodzicami/opiekunami.

§ 18. Małoletni podejrzany o popełnienie przestępstwa

1. Jeśli małoletni podejrzany o krzywdzenie innych małoletnich ma od 13 do 17 lat i jego zachowanie wyczerpuje znamiona czynu karalnego, należy poinformować sąd rodzinny o możliwości popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

§ 19. Małoletni, który ukończył 17 lat i jest podejrzany o popełnienie przestępstwa

1. Jeśli małoletni podejrzany o krzywdzenie innych małoletnich ukończył 17 lat i jego zachowanie wyczerpuje znamiona czynu karalnego, należy poinformować właściwą prokuraturę o możliwości popełnienia przestępstwa przez nieletniego.

Rozdział 6. Monitoring stosowania Standardów

§ 20. Odpowiedzialność za Standardy Ochrony Małoletnich:

1. Dyrektor jako organ zarządzający jest odpowiedzialny za:
  - a) Wdrażanie Standardów, w tym określenie sposobu w jaki wdrażanie ma być realizowane.
  - b) Nadzór nad wdrażaniem i realizowaniem Standardów.
2. Osoba odpowiedzialna za Standardy, wyznaczona przez dyrektora, która:
  - a) Odpowiada za przygotowanie pracowników do przestrzegania Standardów poprzez organizację wewnętrznych szkoleń, w których pracownicy uczestniczą i potwierdzają swój udział, w tym także szkoleń dla nowych pracowników.
  - b) Monitoruje realizację Standardów, w tym ewentualne badania ankietowe lub inne formy zbierania danych (minimum raz na 12 miesięcy wśród pracowników, rodziców i małoletnich JSO).
  - c) Odpowiada za przygotowanie sprawozdanie z monitoringu obejmującego przebieg realizacji działań wypisanych w a) i b).

3. Psycholog odpowiada za monitorowanie spraw zgłoszonych i działań podejmowanych w ramach reakcji na zgłoszenie, w tym poprzez Prowadzenie Rejestru Zgłoszeń oraz Kart Interwencji.

4. Cała społeczność Szkoły jest odpowiedzialna za przestrzeganie Standardów oraz ewentualne proponowanie zmian do nich.

Załącznik 1

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki, w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

Zachowania dozwolone i wspierające

1. W komunikacji z małoletnim zachowuj cierpliwość i szacunek.
2. Słuchaj uważnie małoletniego i udzielaj mu odpowiedzi adekwatnych do WIEKU I SYTUACJI.
3. Zapewnij małoletnich, że jeżeli czują się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją czy słowami mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać adekwatnej reakcji/pomocy.
4. Doceniaj i szanuj wkład małoletnich w podejmowanie działań i traktuj ich równo (bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd, etc.).
5. Unikaj faworyzowania poszczególnych małoletnich.
6. Fizyczny kontakt z małoletnim musi spełniać zasady bezpiecznego kontaktu, gdy jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie, uwzględniać WIEK MAŁOLETNIEGO, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.
7. Szanuj prawo małoletniego do prywatności, a jeżeli musisz odstąpić od tej zasady wyjaśnij to (np. aby chronić małoletniego, ucznia odstępujesz od zasady poufności).
8. Podejmując decyzje dotyczące małoletniego poinformuj go o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania
9. Jeżeli utrzymujesz relacje towarzyskie lub rodzinne z rodzicami małoletniego (jeśli małoletni i rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika) zachowuj poufność wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich, ich rodziców oraz opiekunów.
10. Unikaj zbędnego ryzyka w pracy z małoletnim – sprawdzaj czy sprzęt i otoczenie jest bezpieczne.
11. Bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań wobec małoletnich – bądź świadomy celu swoich zachowań.
12. Zachowaj szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że małoletni będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

Zachowania niedozwolone i/lub wątpliwe.

1. Nie wolno Ci zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniego.
2. Nie wolno Ci krzyczeć na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa małoletniego lub innych małoletnich.
3. Nie wolno Ci bić ani uderzyć małoletniego.

4. Nie wolno Ci popychać ani w inny sposób naruszać nietykalności fizycznej małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa małoletniego lub innych małoletnich.
5. Nie wolno Ci nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych, intymnych lub seksualnych (seksualne/nawiązujące do seksu żarty, komentarze, gesty, udostępnianie treści erotycznych lub pornograficznych, bez względu na formę). Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być zgłaszane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj, ale z zachowując szacunek dla godności osób zainteresowanych.
5. Nie wolno Ci utrwalać wizerunku małoletniego dla potrzeb prywatnych (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie). Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków małoletnich, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/przedstawicieli ustawowych. Nie dotyczy to zdjęć dokumentujących dane wydarzenie, gdy wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół większej całości takiej jak zgromadzenie, impreza itd. [zgodnie z art. 81 ust 2 pkt 2 ustawy Prawo autorskie].
6. Nie wolno Ci zapraszać małoletnich do swojego prywatnego domu/mieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy-
7. Unikaj kontaktowania się z małoletnimi przez prywatne kanały komunikacji i media (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych). Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, dziennik elektroniczny, telefon służbowy). Wyjątek stanowią projekty, wyjazdy i inne wydarzenia wymagające szybkiej wymiany informacji, która zachodzi za wzajemną zgodą.
8. Nie wolno Ci proponować małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również **umyślnie** używać ich w ich obecności.
11. Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od małoletnich, ani ich rodziców. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków przyjętych tradycyjnie przy tego typu okolicznościach.
12. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego lub jego rodziców powodującej nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.
13. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to w szczególności:
  - a) wizerunek małoletniego,
  - b) informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
14. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
15. Nigdy nie dotykaj małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
16. Nie wolno Ci angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małoletnimi czy brutalne zabawy fizyczne.
17. Podczas wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z małoletnim w jednym łóżku.

Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub małoletnich, zawsze poinformuj o tym dyrektora lub postąp zgodnie z procedurą interwencji opisaną w Standardach.

Pamiętaj, że w sytuacjach, które tego wymagają należy podejmować bezpieczny kontakt fizyczny z małoletnim. Istnieją sytuacje, w których fizyczny kontakt z małoletnim jest stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie, uwzględnia WIEK MAŁOLETNIEGO, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję małoletniego, pytając go o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małoletniego lub osoby trzecie. Zatem można w zależności o wieku, sytuacji, innych czynników wykonywać czynności pielęgnacyjne, higieniczne, pomagania małoletniemu w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, powstrzymania małoletniego od zrobienia sobie lub innym krzywdy. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.